

1891-04-20

OPHAVSMAND/NØGLEPERSON

Carl Jacobsen

FAKTA

Dokumenttype:
Forhandlingsprotokol

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
København

Arkivplacering:
Stadsarkivet

Emneord:
Ny Carlsberg Glyptotek

DOKUMENTINDHOLD

Referat af møde i Borgerrepræsentationen.

TRANSSKRIFTION

-Under 7de November 1890 havde Komiteen til Ordning af Ny Carlsberg Glyptothekets Bygnings- og Administrationsforhold (Carl Jacobsen, A. Asmussen, H.N. Hansen P. Koch og A. T. Weis tilskrevet Kommunalbestyrelsen saaledes:

"I Skrivelse af 17de Januar d.A. meddelte Komiteen

Kommunalbestyrelsen, at man havde indledet Forhandlinger med Arkitekterne Professor V. Dahlerup og G. Møller om Udarbeidelse af Tegninger og Overslag til Bygninger for Ny Carlsberg Glyptothek. Efter at denne Sag derefter havde været Gjenstand for en Række nærmere Overveielser saavel fra Komiteens som fra Arkitekternes Side, foreligger der nu fra disse en Plan for det hele Byggeforetagende, som Komiteen kan erkjende som en tilfredstillende Løsning at den stillede Opgave, og som man derfor herved indstiller til Kommunalbestyrelsens Godkjendelse. Idet man hoslagt tilstiller Kommunalbestyrelsen de herhen hørende Tegninger med Overslag, skal man med Bemærkning, at disse under 6te Marts d. M. have erholdt Kultusministeriets Billigelse, til nærmere Forstaaelse tilføie følgende Oplysninger.

Som det vil erindres, er den for Bygningen disponible Grund efter Punkt 4 i det af Staten og Kommunen godkjendte Grundlag for denne hele Sags Ordning beliggende mellem den forlængede Ny Vestergade og Ny Kongensgade paa den sydlige Side af Boulevarden, og denne Beliggenhed er nu, efter at den endelige Ordning af vedkommende Gadelinier har fundet Sted, nærmere fastsat, saaledes som det fremgaaer af den vedlagte Situationsplan. Glyptothekbygningen tænkes opført med tre Fløie, en Hovedfløi med Facade vendende ud imod Boulevarden og tvende Sidefløie henholdsvis imod Ny Vestergade og Ny Kongensgade. Hovedfløien skal foruden en større Vestibule indeholde to store Sale, der gaa gennem Bygningens hele Høide og ere belyste ved Ovenlys. Sidefløiene indeholde i nederste Etage hver et større Længderum med Sidelys og i øverste etage et Ovenlysgaleri, der er beregnet dels til Malerier dels til Buster, Antikviteter og mindre Skulpturer. Det saaledes

38

disponible Rum frembyder ca. dobbelt saa megen Plads som det nu foreliggende Glyptothekslokale.

Da man imidlertid formentlig bør holde den Mulighed aaben, at en

Udvidelse af Bygningen i kommende Tider kan vise sig ønskelig, er der ved Bygningens Anbringelse paa Terrainet ligesom ved den arkitektoniske Anordning i det Hele forbeholdt Tilføielsen saavel at en 4de Fløi mod Sydvest som af en Kuppelbygning i Karréens Midte og endelig af en Udvidelse af Sidefløiene ud imod Gaarden. Komiteen skal dog med Hensyn hertil udtale, at det ikke til saadanne eventuelle Udvidelser er paatænkt at søge noget yderligere Bidrag fra Stat eller Kommune. I Forbindelse med Ovenstaaende skal Komiteen derhos tillade sig at fremsende et Udkast til den Fundats for Glyptotheket, som i Henhold til Punkt 9 i det ovennævnte Grundlag for denne Sags Ordning skulde udarbejdes af Komiteen og forelægges Regering of Kommunalbestyrelse, idet man skal bemærke, at Udkastet er tiltraadt af Kultusministeriet, og at Samme har givet Tilsagn om at ville foranledige det forsynet med allerhøieste Stadfæstelse, saa snart det har erholdt Kommunalbestyrelsens Billigelse."

I oven nævnte Skrivelse af 6te November f. A. harde Kultusministeriet udtalt sig saaledes:

»Efter Modtagelsen af Komiteens behagelige Skrivelse af 4. d. M. bifalder Ministeriet herved, at Opførelsen af Bygningen for Ny Carlsberg Glyptothek skeer i Overensstemmelse med de hertil indsendte Planer med tilhørende Overslag, samt at Fundatsen for Glyptotheket oprettes i Overensstemmelse med det indsendte Forslag.

Efter modtagen Underretning om, at saavel Byggeplanen som Fundatsforslaget er billiget af Kommunalbestyrelsen, vil Fundatsen herigjennem blive forsynet med allerhøieste Stadfæstelse. De indsendte Tegninger med Overslag tilbagesendes.

Hvilket herved meddeles til behagelig Underretning med Tilføiende, at Statens 2det Bidrag til denne Sags Gjennemførelse under Dags Dato er anvist til Udbetaling til 1ste December førstkommende."

39

Det omtalte Udkast til Fundats for Ny Carlsberg Glyptothek var saa lydende:

§ 1.

Ny Carlsberg Glyptothek, der er stiftet af Brygger Carl Jacobsen og Hustru Ottilie Jacobsen med Bistand af Staten og Københavns Kommune, skal stedse udgjøre en selvstændig offentlig Samling, staaende under en selvstændig Bestyrelse, med egne Midler og dreven for egen Regning.

Glyptotheket kan ingensinde indgaa under nogen anden Samling. Derimod skulle andre Samlinger af ligeartet Indhold kunne optages til Forbindelse med det, naar Bestyrelsen Intet har derimod at erindre.

§ 2.

Glyptothekets Samlinger bestaa af de af Stifterne til skænkede, i Glyptothekets Katalog af 1888 optagne Kunstværker, Antikviteter og øvrige Genstande, af de af Stifterne for 250,000 Kroner senere til det indkøbte Kunstgjenstande, af de for Ny Carlsberg Kunstlegats Renter, indtil dette Legat overgaaer til Glyptothekets Bestyrelse, indkøbte samt af de af andre til Glyptotheket skænkede Kunstværker.

§ 3.

Til Opbevaring af Glyptothekets Samlinger opføres en Bygning paa den af Københavns Kommune dertil anviste Grund.

Til Bygningen, der opføres efter en af Kirke- og Undervisningeministeriet og Kommunalbestyrelsen billiget Plan, kan anvendes indtil 750,000 Kroner af den af Stat og Kommune til Foretagendet bevilgede Sum af en Million Kroner.

§ 4.

Til Glyptotheket henlægges en Grundfond, hvis Kapital er urørlig, og som frugtbringjøres efter Reglerne for Anbringelse af Umyndiges Midler, ligesom dens Værdipapirer forsynes med Kirke- og Undervisningsministeriets Forbudspaategning. Grundfonden bestaaer af:

40

a. De af Stifterne til den skænkede 500,000 b.

Resten af det af Stat og Kommune til Foretagendet bevilgede Beløb 250,000 C.

Ny Carlsberg Kunstlegats Kapitalformue 500,000 Kr.

1,000,000 Kr.

§ 5.

De aarlige Renter af Grundfonden og Glyptothekets øvrige Indtægter blive at anvende af Bestyrelsen til Bygningens Vedligeholdelse og eventuelle Udvidelse, til Samlingens Drift og til nye Anskaffelser.

Hvad der i det enkelte Aar ikke anvendes paa denne Made, oplægges og gjøres frugtbringende, men henregnes ikke til Grundfonden og kan senere anvendes til Fyldestgjørelse af ovennævnte Formaal.

Der aflægges aarlig af Bestyrelsen saavel en Beretning om Glyptothekets Virksomhed i det forløbne Aar som et Kapital- og Kasseregnskab. Dette

revideres af en af Kommunalbestyrelsen dertil antagen Revisor og decidens og kvitteres af Kirke- og Undervisningsministeriet.

§ 6.

Glyptothekets Bestyrelse bestaaer af 5 Medlemmer, af hvilke de to vælges af Kirke- og Undervisningsministeriet, de to af Københavns Kommunalbestyrelse og et af det kongelige Kunstakademi, Medlemmerne vælges for 5 Aar ad Gangen, og et Medlem afgaaer aarlig.

Umiddelbart Gjenvælg kan kun finde Sted een Gang. Bestyrelsen vælger selv sin Formand. Beslutning kan kun tages, naar mindst 3 Medlemmer ere til Stede og deltage i Afgjørelsen. I Tilfælde af Stemmeligbed er Formandens Stemme afgjørende. Bestyrelsen er ulønnet, den antager selv den fornødne lønnede Medhjælp.

San længe Stifteren Carl Jacobsen lever, er han Medlem af Bestyrelsen og dens Formand. Efter hans Død, eller naar han ønsker, at fratræde, indtræder, med Kirke- og Under- visningsministeriets Billigelse, den af hans Sønner, som han

41

dertil har bestemt, i Bestyrelsen, for saa vidt Sønnen til den tid er fuldmyndig. Saa længe Carl Jacobsen eller hans Søn er Medlem af Bestyrelsen, vælges intet Medlem til denne af Kunstakademiet, og der finder da kun Fratrædelse af et Bestyrelsesmedlem Sted i de første 4 Aar af en 5aarig Valgperiode. Efter det første Valg af Medlemmer fungere disse alle i 5 Aar, og først derefter fratræder et hvert Aar, saaledes at i de først følgende 3 eller eventuelt 4 Aar Lodtrækning gjør Udslaget.

§ 7.

Tillægsbestemmelser til og Ændringer i nærværende Fundats kunne med Bestyrelsens, Kommunalbestyrelsens og Kirke- og Undervisningsministeriets Billigelse træffes med allerhøieste Stadfæstelse.

§ 8.

Den i § 6 nævnte Bestyrelse træder først i Virksomhed, naar Bygningen er opført. Indtil da fungerer med Brygger Carl Jacobsen som Formand den af Kirke- og Undervisningsministeriet og, af Kommunalbestyrelsen til denne sags Ordning nedsatte Komite som midlertidig Bestyrelse.

Efter at Magistraten under 28de November f. A. havde tilskrevet Komiteen, modtog den fra Samme under 3die April d A. følgende Svarskrivelse:

Efter Modtagelsen af Magistratens Skrivelse af 28de November f. A. har

Komiteen foranlediget, at Professor Dahlerup og Arkitekt Møller efter forud gaaet Konference med Stadsarkitekten, Professor L. Fenger nærmere have Gjennemgaaet det da foreliggende Overslag med Beskrivelse af Glyptothekbygningen. Efter Hensyntagen til de af Professor Fenger fremsatte Bemærkninger foreligger nu nærmere Overslag og Beskrivelse af Marts d. A., hvorved den samlede Overslagssum er gaaet op fra 750,000 til 764,500 Kr.

Disse nye, Aktstykker fremsendes herved tillige med Stadsarkitektens Udtalelse.

42

Foruden den angivne Forhøielse af 14,500 Kr. eller muligen endog et noget større Beløb ud over de paaregnede 750.000 Kr., vil der endvidere til Foretagendets endelige Gjennemførelse kræves et Beløb til Inventariums Anskaffelse af en Sum til Kunstværkernes Flytning og Opstilling, men selv om disse 3 Poster beregnes til tilsammen 75,000 Kr., vil der have Dækning hertil i de Renter, der ville indvindes i de henved 3 Aar, der ville medgaa til Bygningens Fuldførelse.

Glyptotheket eier nu 600,000 Kr. - hvoraf allerede er indvundet et Rentebeløb af ca. 12,000 Kr. - og dertil vil i Aar komme 300,000 Kr., hvoraf Halvdelen kan oplægges, medens den anden Halvdel anvendes til Byggeforetagendet. De 750,000 Kr., anbragte til Rente 4 pCt, ville i 3 Aar give 90,000 Kr., og Glyptotheket vil saaledes, naar det, som Komiteen haaber, i Løbet af Aaret 1893 tages i Brug, den 1ste Januar 1894 staa med den fulde forudsatte Grundkapital af 1 Million Kroner.

Med disse Oplysninger tør Komiteen haabe at have fyldestgjort de af Magistraten stillede Fordringer, og den tillader sig saaledes at gjentage den fremsatte Begjæring om de foreliggende Planer og det fremsendte Fundats-Udkasts Billigelse af Kommunalbestyrelsen."

Endvidere havde Stadsarkitekten under 2den April tilskrevet Magistraten saaledes:

»Efter Opfordring fra Magistratens 1ste Afdeling skal jeg herved erklære, at jeg efter de mig underhaanden givne Oplysninger i Forbindelse med det hermed tilbage følgende Overslag og Beskrivelse maa anse det for sandsyligt, at den paa de tidligere fremsendte Tegninger fremstillede Bygning for Ny Carlsbergs Glyptothek vil kunne opføres det Væsenlige uforandret for den i Overslaget nævnte Sum af 764,500 Kr. Dog maa jeg tilraade, at der ikke begyndes paa Bygningen over Jorden, før fuldstændige Arbeidstegninger og Beskrivelser samt fuldstændige og bindende Tilbud paa Mur-, Stenhugger-, Jern- og Tagdækningsarbeidet

foreligge.

Idet jeg med Hensyn til Dekorationsarbejderne

43

henviser til de Herrer Dahlerup og Møllers Erklæring, skal jeg hvad Omkostninger ved Kunstsagernes Opstilling og Anbringelse samt Inventar angaaer bemærke, at disse efter de modtagne Oplysninger blive Byggesummen uvedkommende."

Ved at forelægge Forsamlingen de ovenfor meddelte Aktstykker tilligemed Tegninger og Overslag til Glyptothekbygningen og Beskrivelse over Byggeforetagendet, havde Magistraten i Skrivelse til Forsamlingen af 14de April udtalt sig saaledes:

"Idet disse Aktstykker herved fremsendes, skal Magistraten for sit Vedkommende foreslaa, at Kommunalbestyrelsen nu meddeler Samtykke til, at Opførelsen af Glyptothekbygningen skeer i Overensstemmelse med de foreliggende Planer og Overslag, samt til, at Fundatsen for Glyptotheket oprettes i Overensstemmelse med det fremsendte Forslag. Da der i Magistraten er fremsat Betænkeligheder ved Sagen, som den foreligger, skal det tilføies, at det formentlig vil være rigtigt for Komiteen paany at nævne, at Sagen maa gennemføres saaledes, som den nu er foreslaaet, hvilket er en Betingelse for Ydelsen af Kommunens Tilskud, der ikke vil kunde forøges, samt derhos at fremhæve, at der, hvad ogsaa Stadsarkitekten har fremhævet, for Komiteen bør foreligge bindende Tilbud om Arbeidets Gjennemførelse i saa stor Udstrækning som muligt, forinden der begyndes paa nogen Del af Arbeidet."

Thomsen ventede, at Sagen vilde blive hilset med Glæde fra forskjellige Sider. Det var imidlertid uheldigt, at efter Tegningerne vil man kun faa et ufuldstændigt Bygningskomplex for de store Offre, som Staten og Kommunen bringer, nemlig en Hovedfløi med to Sidefløie, medens Baggrunden ligger aaben. Komiteen giver rigtignok Udsigt til, at der med Tiden vil blive opført ikke blot en 4de Fløi ud mod Gasværket, men ogsaa en Kuppelbygning i Gaarden og en Udvidelse af sidefløiene ud imod Gaarden; men derved vilde der let kunne opstaa store Ulemper.

Man vilde

44

faa en Gaardsplads, hvor der knap blev 8 Alen mellem Kuppelbygningen og Sidefløiene, hvad der ikke var noget heldigt Forhold ved en første Klasses Bygning. Dernæst maatte disse Løfter om Udvidelser vække økonomiske Betænkeligheder. Det forsikkredes vel i Komiteens Skrivelse,

at disse Udvidelser ikke vilde falde Kommune eller Staten til Byrde; men dette var kun et fromt Ønske, og man havde ingen Garanti for, at det vil lykkes at opføre Bygningerne for det kalkulerede Beløb og dernæst foretage de paatænkte Udvidelser, uden at Stat eller Kommune yder nye Bidrag. Det var derfor fuldstændig berettiget, at Magistraten opstillede et bestemt Forbehold, hvorefter Kommunens Tilskud ikke vil kunne forøges, og at Magistraten har forlangt en Erklæring af Stadsarkitekten for at erfare, hvorledes hans Opfattelse er af den foreliggende Kalkule.. Efter denne er Overslagssummen forøget og staaer paa Grændsen af det Beløb, man har tænkt sig anvendt til Bygningerne; men Enhver, der har haft med Bygningsforetagender at gjøre, vilde vide, at Overslagssummen i Regelen ikke slaaer til. Der var Intet forbeholdt til at gaa uforudsete Uheld i Møde, som let indtræffe ved et stort Byggeforetagende. Efter Fundatsen skulle Renterne af Grundfonden, som udgjør 1 Million Kroner, anvendes til Bygningernes Vedligeholdelse og eventuelle Udvidelser, til Samlingens Drift og til nye Anskaffelser. Det kunde nu tænkes, at den Bestyrelse, der i sin Tid vil blive udnævnt, vilde anse det for at være af stor Vigtighed at faa Bygningerne udvidede og altsaa vilde lægge saa meget som muligt hen til dette Formaal, og man maatte derfor sikkre sig, at Glyptotheket i Virkeligheden blev en offentlig Institution, d.v.s at det bliver tilgængeligt for Publikum uden Betaling. Der staar vel i Fundatsudkastets § 1, at Glyptotheket skal være en offentlig Samling, men det udelukkede ikke, at der blev givet Adgang for Betaling. Det burde derfor udtrykkelig udtales i Fundatsen, at Glyptotheket visse Dage af Ugen skal være aabent uden Betaling ligesom andre offentlige Samlinger. Da Kommunen skal yde et stort Bidrag til Foretagendets Gjennem-

45

førelse, burde den sikkre Borgerne en saadan fri Adgang til Samlingen. Taleren ønskede oplyst, om Komiteen vilde have noget imod, at den nævnte Bestemmelse indførtes i Fundatsen.

Borgmester Hansen svarede som Medlem af Komiteen, at han ikke saa, at der var noget til Hinder for, at den nævnte Bestemmelse blev truffen, og at han erkjendte, at Samlingen paa visse Dage af Ugen bør være tilgængelig uden Betaling; men han henstillede, om der var Grund til at optage noget derom i Fundatsen, der nærmest ordner Stifterens økonomiske Forhold og Bestyrelsesforholdene, men ikke omtaler Samlingens Benyttelse. I Sømmensætningen af Bestyrelse havde man en god Garanti for, at der i sin Tid, naar der skal træffes Bestemmelse om Samlingens Benyttelse, vil blive taget et saa naturligt Hensyn til Publikums Interesse. Hvad

Thomsens øvrige Bemærkninger angik, skulde han indskrænke sig til at udtale, at komiteen fuldt ud havde Øie for de forskellige Vanskeligheder ved Sagens Gjennemførelse, og at han haabede, at det maatte kunne lykkes at faa den gennemført paa den foreslaaede Maade. Der var vel stillet en Udvidelse i Udsigt, men hvad der var foreslaaet vilde blive en selvstændig, samlet Helhed, bestaaende af 3 Fløie, i Lighed med Prindsens Palais.

Formanden bemærkede, at det selvfølgelig kun var Planerne til, hvad der nu foreslaaes opført, der forelaa til Approbation, og at de eventuelle Udvidelser, der vare viste paa Tegningerne, ikke forelaa som Forslag fra Komiteen. Med Hensyn til det af Thomsen reiste Spørgsmaal sluttede han sig til Borgmesteren og tilføiede, at saa vidt han havde forstaaet, havde det under Forhandlingerne i Komiteen fra alle Sider været forudsat, at Glyptotheket som enhver af Byens offentlige Samlinger skal staa aabent for Publikum uden Betaling, hvad der ikke udelukkede, at der enkelte Dage kan tages betaling.

Thomsen fandt det uheldigt, at Fundatsen ikke omtalte, hvad Samlingen skal benyttes til. Han ønskede derfor, at

46

det enten i § 1 eller i § 2 af Fundatsen blev bestemt, at Samlingen skal være tilgængelig uden Betaling; derved vilde det være slaaet fast, at det skal være en Samling, der skal komme Kommunens Borgere til Gode. Det forholdt sig vel saa, at Udvidelserne ikke for Øieblikket forelaa; men Kommunalbestyrelsens Mening derom vilde ikke senere blive æsket, naar Bestyrelsen havde de fornødne Midler til at foretage Udvidelser. Den vilde kun blive tagen med paa Raad derom, naar der blev Spørgsmaal om at lade Kommunen yde Bidrag dertil, og der var derfor Anledning til i Tide at gjøre Opmærksom paa, at de paatænkte Tilbygninger maaske ikke vilde blive ganske heldige.

Formanden bemærkede, at i Komiteen havde Meningerne derom ogsaa været delte.

Kayser støttede Thomsens Forslag om i Fundatsen at optage en Bestemmelse om Adgang til Glyptotheket uden Betaling. Der vilde deri ligge en Begrundelse af, at Kommunen gav et saa betydeligt Tilskud, som utvivlsomt ikke vilde være blevet givet, dersom man havde tænkt sig, at Adgangen ikke skulde være gratis.

Borgmester Borup ansaa det for en Misforstaaelse, at der erhverves Approbation derpaa af Stat og Kommune. Det havde efter hans Mening været en Forudsætning for de ydede Bidrag, at Planer til alle de til

Glyptotheket hørende Bygninger, der opføres nu eller i Fremtiden, skulle forelægges til Approbation af Sta og Kommune.

Lichtenberg spurgte, hvorledes en eventuel Underbalance skulde dækkes, naar hverken Kommunen eller Staten vilde forøge sine Bidrag. Skulde det ske ved Hjælp af Renter af Grundfonden, saaledes at Glyptotheket ikke toges i Brug, forinden Underbalancen var dækket, eller havde man tænkt sig nogen anden Mulighed for at skaffe Midler tilveie.

Borgmester Hansen svarede, at naar det blev slaaet fast, at Kommunen ikke vil forøge sit Tilskud, var det Komiteens Pligt at sørge for, at Sagen gennemføres med de Midler, der haves til Raadighed, og man maatte vente, at

47

dette vilde ske. Nogen yderligere Garanti end den, der fremgik af de i Sagen foreliggende Oplysninger, var det ikke muligt for Nogen at give.

Ved den derefter foretagne Afstemning blev

1) Thomsens Forslag, at der i Fundatsens § 2 tilføies: "Glyptotheket skal nogle Dage i Ugen være tilgængeligt uden Betaling" enstemmig vedtaget og

2) Magistratens Indstilling med den vedtagne Tilføining ligeledes enstemmig vedtagen.

20. April 1891.

37

— Under 7de November 1890 havde Komiteen til Ordning af Ny Carlsberg Glyptothekets Bygnings- og Administrationsforhold (Carl Jacobsen, A. Asmussen, H. N. Hansen, P. Koch og A. T. Weiss) tilskrevet Kommunalbestyrelsen saaledes:

„I Skrivelse af 17de Januar d. A. meddelte Komiteen Kommunalbestyrelsen, at man havde indledet Forhandlinger med Arkitekterne Professor V. Dahlerup og G. Møller om Udarbejdelse af Tegninger og Overslag til Bygninger for Ny Carlsberg Glyptothek. Efter at denne Sag derefter havde været Gjenstand for en Række nærmere Overveielser saavel fra Komiteens som fra Arkitekternes Side, foreligger der nu fra disse en Plan for det hele Byggeforetagende, som Komiteen kan erkjende som en tilfredstillende Løsning af den stillede Opgave, og som man derfor herved indstiller til Kommunalbestyrelsens Godkjendelse. Idet man hoslagt stiller Kommunalbestyrelsen de herhen hørende Tegninger med Overslag, skal man med Bemærkning, at disse under 6te d. M. have erholdt Kultusministeriets Billigelse, til nærmere Forstaaelse tilføie følgende Oplysninger:

Som det vil erindres, er den for Bygningen disponible Grund efter Punkt 4 i det af Staten og Kommunen godkjendte Grundlag for denne hele Sags Ordning beliggende mellem den forlængede Ny Vestergade og Ny Kongensgade paa den sydlige Side af Boulevarden, og denne Beliggenhed er nu, efter at den endelige Ordning af vedkommende Gadelinier har fundet Sted, nærmere fastsat, saaledes som det fremgaaer af den vedlagte Situationsplan. Glyptothekbygningen tænkes opført med tre Fløie, en Hovedfløi med Fagade vendende ud imod Boulevarden og tvende Sidefløie henholdsvis imod Ny Vestergade og Ny Kongensgade. Hovedfløien skal foruden en større Vestibule indeholde to store Sale, der gaa gennem Bygningens hele Høide og ere belyste ved Ovenlys. Sidefløiene indeholde i nederste Etage hver et større Længderum med Sidelys og i øverste Etage et Ovenlysgaleri, der er beregnet dels til Malerier dels til Buster, Antikviteter og mindre Skulpturer. Det saaledes

disponible Rum frembyder ca. dobbelt saa megen Plads som det nu foreliggende Glyptothekslokale.

Da man imidlertid formentlig bør holde den Mulighed aaben, at en Udvidelse af Bygningen i kommende Tider kan vise sig ønskelig, er der ved Bygningens Anbringelse paa Terrainet ligesom ved den arkitektoniske Anordning i det Hele forbeholdt Tilføielsen saavel af en 4de Fløi mod Sydvest som af en Kuppelbygning i Karréens Midte og endelig af en Udvidelse af Sidefløiene ud imod Gaarden. Komiteen skal dog med Hensyn hertil udtale, at det ikke til saadanne eventuelle Udvidelser er paatænkt at søge noget yderligere Bidrag fra Stat eller Kommune.

I Forbindelse med Ovenstaaende skal Komiteen derhos tillade sig at fremsende et Udkast til den Fundats for Glyptotheket, som i Henhold til Punkt 9 i det oven nævnte Grundlag for denne Sags Ordning skulde udarbejdes af Komiteen og forelægges Regering og Kommunalbestyrelse, idet man skal bemærke, at Udkastet er tiltraadt af Kultusministeriet, og at Samme har givet Tilsagn om at ville foranledige det forsynet med allerhøieste Stadfæstelse, saa snart det har erholdt Kommunalbestyrelsens Billigelse.

I oven nævnte Skrivelse af 6te November f. A. havde Kultusministeriet udtalt sig saaledes:

»Efter Modtagelsen af Komiteens behagelige Skrivelse af 4. d. M. bifalder Ministeriet herved, at Opførelsen af Bygningen fra Ny Carlsberg Glyptothek skeer i Overensstemmelse med de hertil indsendte Planer med tilhørende Overslag, samt at Fundatsen for Glyptotheket oprettes i Overensstemmelse med det indsendte Forslag. Efter modtagen Underretning om, at saavel Byggeplanen som Fundatsforslaget er billigt af Kommunalbestyrelsen, vil Fundatsen herigjennem blive forsynet med allerhøieste Stadfæstelse. De indsendte Tegninger med Overslag tilbagesendes.

Hvilket herved meddeles til behagelig Underretning med Tilføiende, at Statens 2det Bidrag til denne Sags Gjennemførelse under Dags Dato er anvist til Udbetaling til 1ste December førstkommende.

20. April 1891.

39

Det omtalte Udkast til Fundats for Ny Carlsberg Glyptothek var saa lydende:

§ 1.

Ny Carlsberg Glyptothek, der er stiftet af Brygger Carl Jacobsen og Hustru Otilie Jacobsen med Bistand af Staten og Københavns Kommune, skal stedse udgjøre en selvstændig offentlig Samling, staaende under en selvstændig Bestyrelse, med egne Midler og dreven for egen Regning.

Glyptotheket kan ingensinde indgaa under nogen anden Samling. Derimod skulle andre Samlinger af ligeartet Indhold kunne optages til Forbindelse med det, naar Bestyrelsen Intet har derimod at erindre.

§ 2.

Glyptothekets Samlinger bestaa af de af Stifterne til det skænkede, i Glyptothekets Katalog af 1888 optagne Kunstværker, Antikviteter og øvrige Genstande, af de af Stifterne for 250,000 Kroner senere til det indkjøbte Kunstgjenstande, af de for Ny Carlsberg Kunstlegats Renter, indtil dette Legat overgaaer til Glyptothekets Bestyrelse, indkøbte samt af de af andre til Glyptotheket skænkede Kunstværker.

§ 3.

Til Opbevaring af Glyptothekets Samlinger opføres en Bygning paa den af Københavns Kommune dertil anviste Grund.

Til Bygningen, der opføres efter en af Kirke- og Undervisningsministeriet og Kommunalbestyrelsen billiget Plan, kan anvendes indtil 750,000 Kroner af den af Stat og Kommune til Foretagendet bevilgede Sum af en Million Kroner.

§ 4.

Til Glyptotheket henlægges en Grundfond, hvis Kapital er urørlig, og som frugtbares efter Reglerne for Anbringelse af Umyndiges Midler, ligesom dens Værdipapirer forsynes med Kirke- og Undervisningsministeriets Forbudsaaetegn. Grundfonden bestaaer af:

a. De af Stifterne til den skænkede	500,000 Kr.
b. Resten af det af Stat og Kommune til Foretagendet bevilgede Beleb	250,000 —
c. Ny Carlsberg Kunstlegats Kapitalformue	250,000 —
	1,000,000 Kr.

§ 5.

De aarlige Renter af Grundfonden og Glyptothekets øvrige Indtægter blive at anvende af Bestyrelsen til Bygningens Vedligeholdelse og eventuelle Udvidelse, til Samlingens Drift og til nye Anskaffelser.

Hvad der i det enkelte Aar ikke anvendes paa denne Maade, oplægges og gjøres frugtbringende, men henregnes ikke til Grundfonden og kan senere anvendes til Fyldestgørelse af oven nævnte Formaal.

Der aflægges aarlig af Bestyrelsen saavel en Beretning om Glyptothekets Virksomhed i det forløbne Aar som et Kapital- og Kasseregnskab. Dette revideres af en af Kommunalbestyrelsen dertil antagen Revisor og decideres og kvitteres af Kirke- og Undervisningsministeriet.

§ 6.

Glyptothekets Bestyrelse bestaaer af 5 Medlemmer, af hvilke de to vælges af Kirke- og Undervisningsministeriet, de to af Københavns Kommunalbestyrelse og et af det kongelige Kunstakademi. Medlemmerne vælges for 5 Aar ad Gangen, og et Medlem afgaaer aarlig. Umiddelbart Gjenvalg kan kun finde Sted een Gang. Bestyrelsen vælger selv sin Formand. Beslutning kan kun tages, naar mindst 3 Medlemmer ere til Stede og deltage i Afgjørelsen. I Tilfælde af Stemmелighed er Formandens Stemme afgjørende.

Bestyrelsen er ulønnet, den antager selv den fornødne lønnede Medhjælp.

Saa længe Stifteren Carl Jacobsen lever, er han Medlem af Bestyrelsen og dens Formand. Efter hans Død, eller naar han ønsker at fratræde, indtræder, med Kirke- og Undervisningsministeriets Billigelse, den af hans Sønner, som han

20. April 1891.

41

dertil har bestemt, i Bestyrelsen, for saa vidt Sønnen til den Tid er fuldmyndig. Saa længe Carl Jacobsen eller hans Søn er Medlem af Bestyrelsen, vælges intet Medlem til denne af Kunstakademiet, og der finder da kun Fratrædelse af et Bestyrelsesmedlem Sted i de første 4 Aar af en 5aarig Valgperiode. Efter det første Valg af Medlemmer fungere disse alle i 5 Aar, og først derefter fratræder et hvert Aar, saaledes at i de først følgende 3 eller eventuelt 4 Aar Lodtrækning gjør Udslaget.

§ 7.

Tillægsbestemmelser til og Ændringer i nærværende Fundats kunne med Bestyrelsens, Kommunalbestyrelsens og Kirke- og Undervisningsministeriets Billigelse træffes med allerhøieste Stadfæstelse.

§ 8.

Den i § 6 nævnte Bestyrelse træder først i Virksomhed, naar Bygningen er opført. Indtil da fungerer med Brygger Carl Jacobsen som Formand den af Kirke- og Undervisningsministeriet og af Kommunalbestyrelsen til denne Sags Ordning nedsatte Komite som midlertidig Bestyrelse.

Efter at Magistraten under 28de November f. A. havde tilskrevet Komiteen, modtog den fra Samme under 3die April d. A. følgende Svarskrivelse:

Efter Modtagelsen af Magistratens Skrivelse af 28de November f. A. har Komiteen foranlediget, at Professor Dahlerup og Arkitekt Møller efter forud gaaet Konference med Stadsarkitekten, Professor L. Fenger nærmere have gennemgaaet det da foreliggende Overslag med Beskrivelse af Glyptothekbygningen. Efter Hensyntagen til de af Professor Fenger fremsatte Bemærkninger foreligger nu nærmere Overslag og Beskrivelse af Marts d. A., hvorved den samlede Overslagssum er gaaet op fra 750,000 til 764,500 Kr. Disse nye Aktstykker fremsendes herved tillige med Stadsarkitektens Udtalelse.

Foruden den angivne Forhøielse af 14,500 Kr. eller muligen endog et noget større Beløb ud over de paaregnede 750.000 Kr., vil der endvidere til Foretagendets endelige Gjennemførelse kræves et Beløb til Inventariums Anskaffelse og en Sum til Kunstværkernes Flytning og Opstilling, men selv om disse 3 Poster beregnes til tilsammen 75,000 Kr., vil der have Dækning hertil i de Renter, der ville indvindes i de henved 3 Aar, der ville medgaa til Bygningens Fuldførelse. Glyptotheket eier nu 600,000 Kr. — hvoraf allerede er indvundet et Rentebeløb af ca. 12,000 Kr. — og dertil vil i Aar komme 300,000 Kr., hvoraf Halvdelen kan oplægges, medens den anden Halvdel anvendes til Byggeforetagendet. De 750,000 Kr., anbragte til Rente 4 pCt, ville i 3 Aar give 90,000 Kr., og Glyptotheket vil saaledes, naar det, som Komiteen haaber, i Løbet af Aaret 1893 tages i Brug, den 1ste Januar 1894 staa med den fulde forudsatte Grundkapital af 1 Million Kroner.

Med disse Oplysninger tør Komiteen haabe at have fyldestgjort de af Magistraten stillede Fordringer, og den tillader sig saaledes at gjentage den fremsatte Begjæring om de foreliggende Planers og det fremsendte Fundats-Udkasts Billigelse af Kommunalbestyrelsen.

Endvidere havde Stadsarkitekten under 2den April tilskrevet Magistraten saaledes:

»Efter Opfordring fra Magistratens 1ste Afdeling skal jeg herved erklære, at jeg efter de mig underhaanden givne Oplysninger i Forbindelse med det hermed tilbage følgende Overslag og Beskrivelse maa anse det for sandsynligt, at den paa de tidligere fremsendte Tegninger fremstillede Bygning for Ny Carlsbergs Glyptothek vil kunne opføres i det Væsenlige uforandret for den i Overslaget nævnte Sum af 764,500 Kr. Dog maa jeg tilraade, at der ikke begyndes paa Bygningen over Jorden, før fuldstændige Arbeidstegninger og Beskrivelser samt fuldstændige og bindende Tilbud paa Mur-, Stenhugger-, Jern- og Tagdækningsarbeidet foreligge. Idet jeg med Hensyn til Dekorationsarbejderne

20. April 1891.

43

henviser til de Herrer Dahlerup og Möllers Erklæring, skal jeg hvad Omkostninger ved Kunstsagernes Opstilling og Anbringelse samt Inventar angaaer bemærke, at disse efter de modtagne Oplysninger blive Byggesummen uvedkommende.»

Ved at forelægge Forsamlingen de ovenfor meddelte Aktstykker tilligemed Tegninger og Overslag til Glyptothekbygningen og Beskrivelse over Byggeforetagendet havde Magistraten i Skrivelse til Forsamlingen af 14de April udtalt sig saaledes:

„Idet disse Aktstykker herved fremsendes, skal Magistraten for sit Vedkommende foreslaa, at Kommunalbestyrelsen nu meddeler Samtykke til, at Opførelsen af Glyptothekbygningen skeer i Overensstemmelse med de foreliggende Planer og Overslag, samt til, at Fundatsen for Glyptotheket oprettes i Overensstemmelse med det fremsendte Forslag.

Da der i Magistraten er fremsat Betæneligheder ved Sagen, som den foreligger, skal det tilføies, at det formentlig vil være rigtigt for Komiteen paany at nævne, at Sagen maa gennemføres saaledes, som den nu er foreslaaet, hvilket er en Betingelse for Ydelsen af Kommunens Tilskud, der ikke vil kunne forøges, samt derhos at fremhæve, at der, hvad ogsaa Stadsarkitekten har fremhævet, for Komiteen bør foreligge bindende Tilbud om Arbeidets Gjennemførelse i saa stor Udstrækning som muligt, forinden der begyndes paa nogen Del af Arbeidet.»

Thomsen ventede, at Sagen vilde blive hilset med Glæde fra forskjellige Sider. Det var imidlertid uheldigt, at efter Tegningerne vil man kun faa et ufuldstændigt Bygningskomplex for de store Offre, som Staten og Kommunen bringer, nemlig en Hovedfløi med to Sidefløie, medens Baggrunden ligger aaben. Komiteen giver rigtignok Udsigt til, at der med Tiden vil blive opført ikke blot en 4de Fløi ud imod Gasværket, men ogsaa en Kuppelbygning i Gaarden og en Udvidelse af Sidefløiene ud imod Gaarden; men der ved vilde der let kunne opstaa store Ulemper. Man vilde

20. April 1891.

44

faa en Gaardsplads, hvor der knap blev 8 Alen mellem Kuppelbygningen og Sidefløiene, hvad der ikke var noget heldigt Forhold ved en første Klasses Bygning. Dernæst maatte disse Løfter om Udvidelser vække økonomiske Betæneligheder. Det forsikkres vel i Komiteens Skrivelse, at disse Udvidelser ikke ville falde Kommunen eller Staten til Byrde; men dette var kun et fromt Ønske, og man havde ingen Garanti for, at det vil lykkes at opføre Bygningerne for det kalkulerede Beløb og dernæst foretage de paatænkte Udvidelser, uden at Stat eller Kommune yder nye Bidrag. Det var derfor fuldstændig berettiget, at Magistraten opstillede et bestemt Forbehold, hvorefter Kommunens Tilskud ikke vil kunne forøges, og at Magistraten har forlangt en Erklæring af Stadsarkitekten for at erfare, hvorledes hans Opfattelse er af den foreliggende Kalkule. Efter denne er Overslagssummen forøget og staaer paa Grændsen af det Beløb, man har tænkt sig anvendt til Rygningerne; men Enhver, der har havt med Bygningsforetagender at gjøre, vilde vide, at Overslagssummen i Regelen ikke slaaer til. Der var Intet forbeholdt til at gaa uforudsete Uheld i Møde, som let indtræffe ved et stort Byggeforetagende. Efter Fundatsen skulle Renterne af Grundfonden, som udgjør 1 Million Kroner, anvendes til Bygningernes Vedligeholdelse og eventuelle Udvidelser, til Samlingens Drift og til nye Anskaffelser. Det kunde nu tænkes, at den Bestyrelse, der i sin Tid vil blive udnævnt, vilde anse det for at være af stor Vigtighed at faa Bygningerne udvidede og altsaa vilde lægge saa meget som muligt hen til dette Formaal, og man maatte derfor sikkre sig, at Glyptotheket i Virkeligheden blev en offentlig Institution, d. v. s. at det bliver tilgængeligt for Publikum uden Betaling. Der staaer vel i Fundatsudkastets § 1, at Glyptotheket skal være en offentlig Samling, men det udelukkede ikke, at der blev givet Adgang for Betaling. Det burde derfor udtrykkelig udtales i Fundatsen, at Glyptotheket visse Dage af Ugen skal være aabent uden Betaling ligesom andre offentlige Samlinger. Da Kommunen skal yde et stort Bidrag til Foretagendets Gjennem-

20. April 1891.

45

førelse, burde den sikkre Borgerne en saadan fri Adgang til Samlingen. Taleren ønskede oplyst, om Komiteen vilde have Noget imod, at den nævnte Bestemmelse indførtes i Fundatsen.

Borgmester Hansen svarede som Medlem af Komiteen, at han ikke saa, at der var Noget til Hinder for, at den nævnte Bestemmelse blev truffen, og at han erkjendte, at Samlingen paa visse Dage af Ugen bør være tilgængelig uden Betaling; men han henstillede, om der var Grund til at optage Noget derom i Fundatsen, der nærmest ordner Stiftelsens økonomiske Forhold og Bestyrelsesforholdene, men ikke omtaler Samlingens Benyttelse. I Sammensætningen af Bestyrelsen havde man en god Garanti for, at der i sin Tid, naar der skal træffes Bestemmelse om Samlingens Benyttelse, vil blive taget et saa naturligt Hensyn til Publikums Interesse. Hvad Thomsens øvrige Bemærkninger angik, skulde han indskrænke sig til at udtale, at Komiteen fuldt ud havde Øie for de forskjellige Vanskeligheder ved Sagens Gjennemførelse, og at han haabede, at det maatte kunne lykkes at faa den gennemført paa den foreslaaede Maade. Der var vel stillet en Udvidelse i Udsigt, men hvad der var foreslaaet vilde blive en selvstændig, samlet Helhed, bestaaende af 3 Fløie, i Lighed med Prindsens Palais.

Formanden bemærkede, at det selvfølgelig kun var Planerne til, hvad der nu foreslaaes opført, der forelaa til Approbation, og at de eventuelle Udvidelser, der vare viste paa Tegningerne, ikke forelaa som Forslag fra Komiteen. Med Hensyn til det af Thomsen reiste Spørgsmaal sluttede han sig til Borgmesteren og tilføiede, at saa vidt han havde forstaaet, havde det under Forhandlingerne i Komiteen fra alle Sider været forudsat, at Glyptotheket som enhver af Byens offentlige Samlinger skal staa aabent for Publikum uden Betaling, hvad der ikke udelukkede, at der enkelte Dage kan tages Betaling.

Thomsen fandt det uheldigt, at Fundatsen ikke omtalte, hvad Samlingen skal benyttes til. Han ønskede derfor, at

det enten i § 1 eller i § 2 af Fundatsen blev bestemt, at Samlingen skal være tilgængelig uden Betaling; derved vilde det være slaaet fast, at det skal være en Samling, der skal komme Kommunens Borgere til Gode. Det forholdt sig vel saa, at Udvidelserne ikke for Øieblikket forelaa; men Kommunalbestyrelsens Mening derom vilde ikke senere blive æsket, naar Bestyrelsen havde de fornødne Midler til at foretage Udvidelser. Den vilde kun blive tagen med paa Raad derom, naar der blev Spørgsmaal om at lade Kommunen yde Bidrag dertil, og der var derfor Anledning til i Tide at gjøre opmærksom paa, at de paatænkte Tilbygninger maaske ikke ville blive ganske heldige.

Formanden bemærkede, at i Komiteen havde Meningerne derom ogsaa været delte.

Kayser støttede Thomsens Forslag om i Fundatsen at optage en Bestemmelse om Adgang til Glyptotheket uden Betaling. Der vilde deri ligge en Begrundelse af, at Kommunen gav et saa betydeligt Tilskud, som utvivlsomt ikke vilde være blevet givet, dersom man havde tænkt sig, at Adgangen ikke skulde være gratis.

Borgmester Borup ansaa det for en Misforstaaelse, at Udvidelser af Glyptotheket ville kunne finde Sted, uden at der erhverves Approbation derpaa af Stat og Kommune. Det havde efter hans Mening været en Forudsætning for de ydede Bidrag, at Planer til alle de til Glyptotheket hørende Bygninger, der opføres nu eller i Fremtiden, skulle forelægges til Approbation af Stat og Kommune.

Lichtenberg spurgte, hvorledes en eventuel Underbalance skulde dækkes, naar hverken Kommunen eller Staten vilde forøge sine Bidrag. Skulde det ske ved Hjælp af Renter af Grundfonden, saaledes at Glyptotheket ikke toges i Brug, forinden Underbalancen var dækket, eller havde man tænkt sig nogen anden Mulighed for at skaffe Midler tilveie.

Borgmester Hansen svarede, at naar det blev slaaet fast, at Kommunen ikke vil forøge sit Tilskud, var det Komiteens Pligt at sørge for, at Sagen gennemføres med de Midler, der haves til Raadighed, og man maatte vente, at

20. April 1891.

47

dette vilde ske. Nogen yderligere Garanti end den, der fremgik af de i Sagen foreliggende Oplysninger, var det ikke muligt for Nogen at give.

Ved den derefter foretagne Afstemning blev

1) Thomsens Forslag, at der i Fundatsens § 2 tilføies: »Glyptotheket skal nogle Dage i Ugen være tilgængeligt uden Betaling», enstemmig vedtaget og

2) Magistratens Indstilling med den vedtagne Tilføining ligeledes enstemmig vedtagen.

— Under 4de April havde Magistraten tilskrevet Forsamlingen saaledes om en Tillægsbevilling til Desinfektionsanstalten:

»I Anmærkningerne til Bilag 17 Post 6 d. paa Budgetforslaget for 1891 bemærkes det, at de her opførte Udgifter ved Desinfektionsstationen ere opførte dels i Overensstemmelse med de af Kommunalbestyrelsen bevilgede Summer dels saaledes, som de ved Brugen af Stationen antages at ville vise sig at være.

I den med to Skrivelser af 19de og 21de Februar d. A. hoslagte Indstilling af 9de f. M. oplyser Sundhedskommissionen, at det paa den berørte Konto bevilgede Beløb af 7862 Kr. 8 Ø. ikke kan antages i Aar at ville vise sig tilstrækkeligt. I Tidsrummet fra 16de Januar til 15de Februar har Antallet af Desinfektioner nemlig i 1891 langt oversteget Tallet af Desinfektioner i den samme Tid ifjor, idet der den Gang foretoges 106 Desinfektioner, medens der i Aar er skeet i Alt 283 Desinfektioner, deraf 57 for Kopper. Fra regnes Desinfektionerne for Koppetilfælde, bliver der altsaa for den nævnte Maaned tilbage 226 Desinfektioner, og Sundhedskommissionen paaregner herefter for hele Aaret 1891 c. 2800 Desinfektioner foruden 200 Desinfektioner, for saa vidt en eller anden mindre Epidemi skulde fremkomme, eller i Alt c. 3000, medens Antallet det foregaaende Aar var beregnet til 1500.

Under Henviisning til det Foranferte og endvidere til, at Forbruget af Karbolsyre er steget betydelig som Følge